

SKY 104 İKTİSAT II

ULUSLARARASI TİCARET

Doç.Dr.Gülbiye Y. YAŞAR

İHTİSASLAŞMA VE TİCARET

- Çoğu durumda ülkeler isteklerini karşılamakta kullandıkları mallardan tümünü değil, bazılarını kendileri üretirler.
- Ürettikleri malların bir kısmını da başka ülkelere satarlar.
- Farklı malların farklı kişiler, firmalar veya ülkeler tarafından üretilmesine **ihtisaslaşma** denir.
- İhtisaslaşma kendine yeterlik durumuna oranla daha fazla mal üretilmesine neden olur.

MUTLAK ÜSTÜNLÜKLER

- Merkantilist düşünceye göre, dünya servetleri dış ticaret yoluyla artırılamaz ve ticaret yapan ülkelerden birinin kazancı diğerinin kaybını oluşturur.
- Adam Smith'in Mutlak Üstünlük Teorisi ise her iki ülkenin dış ticaretten yarar sağlayacağını ortaya koymaktadır.
- Mutlak Üstünlük Teorisi'ne göre, her ülke diğerlerinden daha düşük maliyetle ürettiği, dolayısıyla mutlak üretim üstünlüğüne sahip olduğu malları üretmeli ve bunları ihraç ederek, pahalıya üretebildiklerini dışarıdan ithal etmelidir.
- Böylece ülkeler dış ticarete kapalı bir ekonomi modeline göre, daha çok mal ve hizmet üretme olanağı elde etmiş olacaklardır.

MUKAYESELİ ÜSTÜNLÜKLER

- Ülkelerden birisi her iki malın üretiminde mutlak üstünlüğe sahip olsa bile, taraflar daha düşük fırsat maliyeti ile ürettikleri malların üretiminde ihtisaslaşmak suretiyle, diğer bir deyimle **mukayeseli üstünlük** olarak nitelendirilen yaklaşımı benimseyerek daha yüksek bir refah düzeyine ulaşabilirler.

ULUSLARARASI TİCARET: İTHALATÇI ÜLKE

- Serbest dış ticaret durumunda malın yurt içindeki fiyatı dünya fiyatına eşittir.
- Bu nedenle ithalatçı ülkedeki tüketicilerin durumu olumlu etkilenirken, üreticilerin durumu olumsuz etkilenir.

ULUSLARARASI TİCARET: İHRACATÇI ÜLKE

- Serbest dış ticaret durumunda malın yurt içindeki fiyatı dünya fiyatına eşittir.
- Bu nedenle ihracatçı ülkedeki üreticilerin durumu olumlu etkilenirken, tüketicilerin durumu olumsuz etkilenir.

KORUMACILIK: İTHALAT TARİFESİ

- Hükümetin serbest ticarete müdahale etmesinin ilk yolu malın ithalatını vergilendirmek, diğer bir deyimle ithalata tarife uygulamaktır.
  - Tarifenin üretim etkisi
  - Tarifenin tüketim etkisi
  - Tarifenin ticaret etkisi
  - Tarifenin gelir etkisi

KORUMACILIK: İTHALAT KOTASI

- İthalat kotası; hükümetin bir maldan belirli bir dönemde ithal edilecek maksimum mal miktarına belirli bir sınırlama getirmesi demektir.
  - Seçici kota
  - Global kota

Kota uygulamasının etkileri;

- Kotanın tüketim etkisi
- Kotanın üretim etkisi
- Kotanın ticaret etkisi

KAYNAKLAR

- Erdal M. Ünsal (2011). İktisada Giriş, İmaj Yayınevi.
- Cem Somel (2014). Makroiktisada Giriş, Yordam Kitap.

TEŞEKKÜRLER...

gulbiyey@health.ankara.edu.tr

gulbiyey@gmail.com